

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

20. szám.

Debrecen, 1927 május 14.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A zsinat.

A múlt héten tartott konventi ülés kimondta, hogy a folyó év október 21-én lejárató mandátumú zsinat helyébe újnak az összehívására kér engedelmet az államtól s a zsinat kezdetének időpontját 1928 május 8-ában kívánja megállapítani. Az 1917-ben sok reménységgel megnyílt zsinat tehát menthetetlenül az elmúláshoz következik. Vannak, akik nem is sajnálnak rajta semmit. Mi a magyarországi református egyház egységes egész voltának eddig érintetlen reprezentánsát gyászoljuk benne. A leközelebb összeülő zsinat már nem lehet egyházunk egészének képviselője; egy egyházkerületünk teljesen hiányozni fog s a megmaradtak is valamennyien megcsonkítottan jelennek meg, hacsak addig be nem következik valamely, ilyen rövid idő alatt alig remélhető nevezetes változás.

Az új zsinaton az egyházkerületek a törvényrendelegése szerint meghatározott számú tagokkal vesznek részt, de természetesen az erdélyi egyházkerület 23 emberével kevesebb számmal lesznek, vagyis összesen 121 helyett 98-an. Az egyes egyházkerületek arányszámán talán az új zsinat sem fog változtatni. Mert igaz ugyan, hogy az egyházkerületek nagysága és a zsinati képviselők száma közt ma már éppen semmi arány sincs, de nekünk nem azt kell néznünk, hogy a megcsonkított magyar református egyház jelenlegi egész népességének a megcsonkított tiszántúli kerület népessége a nagyobb felét teszi s az összesen 98 tagból álló zsinatnak ebből a kerületből mégis összesen csak 39 tagja van, míg az összes népesség egytized részét tevő tiszáninneni kerületre a 98-ból 19 esik; hanem azt kell megfontolnunk, hogy a mi elvi álláspontunk szerint az egész magyar református egyház eme zsinatán az egész tiszántúli, az egész tiszáninneni, az egész két dunai kerület van jelen.

Ennek az elvi alapnak az elhagyása esetleg igen zavaros helyzetbe juttathatná egyházunkat, ha Isten segítségével a most megalakítandó zsinat tíz éves fenállásának tartama alatt helyreállhat hazánk területi integritása. Mivel ugyanis a tagok számának csupán a megmaradt részek figyelembevételével meghatározása esetén a területvisszacsatolások alkalmával újra, meg újra kellene számítani az arányszámot. Míg az elvi alap megtartása mellett a tagok számában semmi változtatás tevésére nem lesz szükség, legfeljebb

azt hozza magával az ildomosság, hogy a tagok személyének kiválasztásában a visszacsatolt részek véleménye is megnyilatkozhat.

Ugyanez a szempont, t. i., hogy a zsinati tagok az egyházkerületek egészének a képviselője, teszi elkerülhetlenné, hogy a többi egyházkerületben máskor is alkalmazott, a legutóbb nálunk is életbeléptetett lajstromos szavazási rend ezen zsinat tagjai megválasztásánál fenntartassék. Az a 34 zsinati képviselő, akit a tiszántúli egyházkerületből választanak „a zsinat-presbiteri elvek épségben tartásával”, az elszakított részeknek is képviselője lesz és így ezek megbizásának érvényességét a várvavárt területváltozások nem szükségképpen alterálják. Amennyire méltányos például az, hogy egyházkerület egész régi területének helyreállása esetén egészen új választások következzenek, éppenúgy nem volna észszerű kisebb határkiigazításoktól függővé tenni a zsinati választások hatályban maradását. Tegyük fel például, hogy Ugocsa megyének három-négy községét visszakapjuk s az ezekben levő református egyházközségek életrekeltek az egészében elvesztett máramaros-ugocsa egyházmegyénket: ha a zsinati képviselők egyházmegyénként választatnak, e kis új egyházmegye is követelheti a maga régi jussát s akkor honnan vesszük el az egyik lelkész és egyik világi tagot? Míg ha együttes lajstrommal történt a választás, az új kis egyházmegye keletkezése, illetőleg visszakerülése semmiféle átszámításnak szükségét nem okozza.

A fontos azonban nem az, hogy milyen módon fogják a zsinati tagokat választani, hanem az, hogy az új zsinat munkálkodásra képes legyen és azokat a reménységeket, amelyeket hozzáfűzünk, beváltsa. Magáért azért, hogy zsinati ülések legyenek, kár a költség. Maradandó és áldott emléke úgy lesz a zsinatnak, ha sok várt törvényalkotást és törvényjavítást teljesíti is. Am ehhez meg az kell, hogy a zsinati munka már a zsinat összeülése előtt megkezdődjék s abban a zsinaton kívül álló egyháztagok is részt vegyenek egészséges gondolatokkal és higgadt vitával. Erre a célra lapunk mindenkinek rendelkezésre áll.

Úti levél Genfből.

Aki egyszer külföldön járt s alkalmá volt valami szépet látni, módjában volt tapasztalni olyan dolgot, mi csodálatát felkeltette, tanulmányozott

valamilyen intézményt, mely nálunk vagy egyáltalán nincs, vagy csak csirában van meg: az visszavágyik, hogy gyönyörködjön abban, ami szépet még nem látott Istennek e földi alkotásaiból; kíván látni többet és többet a modern technika vívmányaiból, a tudomány eredményeiből, eszközeiből; szeretne mind jobban és jobban behelyezkedni azoknak az embereknek lelkébe, kik ugyanazon Íge erejének hatásai elé tárják lelküket, mint mi s mégis sokkal többre mennek, többet tesznek s jobban meglátszik rajtuk, legalább is a nagy átlagban sokkal nyilvánvalóbb az Íge hatalma. Én ez utóbbiak közé sorozom magam, ki ha el is mulasztotta az itthon-szolgálat kötelessége s más kisebb okok miatt montpellier-i tanulmányi esztendejét — annál nagyobb örömmel készült erre az útra, mely a francia nyelvű reformátusokkal ismét összeköti s talán általa, mint odaadó eszközön át új szálakkal is erősödik a hasonló multú s egy célú két kálvinista egyház kapcsolata.

Első állomáshelyül Genfét jelöltem ki magamnak. Ott már ismerős vagyok, ott a francia szóhoz is hozzá tudom ismét szoktatni a fületem, a beszédhez a gondolkozásomat. Ismerőseim szépen, nyugodtan beszélnek a franciát, azt mondják, hogy a páriasak gyorsabban, nekünk idegenszerűbben. Mondhatom, hogy a hosszú távollét utáni boldog viszontlátás örömeit éreztem, midőn az állomáson megismertem a reám váró Margit nénit s két utódomat, a két theologus d ákot. Minden fáradságom mellett nem tudtam lefeküdni, míg velük el nem beszélgettem; el nem mondtam, hogy miként érezzük magunkat otthon; meg nem mutattam az új pénzünket, viszont meg nem tudtam az ő dolgaikról azt, ami legfontosabb.

Az a hét nap, amit Genfben eltöltöttem, igazán csak annyira volt elég, hogy meglátogassam professzoraimat, a lelkészek s a magyarok közül azokat, akik legközelebb állottak hozzám; elmehessek egy pár gyűlésre, vallásos estélyre, megtudhassam, hogy mi is történik e napok alatt, minek emléke zsong még a lelkekben s mire készülődnek a közel jövőben.

A városban igen élénk szóbeszéd tárgya az a törvényjavaslat, melyet a magukra s környezetükre veszélyes alkoholisták ellen készül hozni a törvényhozó testület. A javaslat nem egészen eredeti, mivel eddig a vandi, berni és nenchateli kantonokban már életben van egy hasonló törvény. A genfi teljesen precíz, tökéletes munkának ígérkezik. Egy ponton vitatkoznak még a javaslatkészítők, hogy ki legyen a feljelentő. Közeli rokon, pláne hitvestárs felelemből, vagy szegényből sem teszi ezt; viszont távoli rokon, vagy idegen vagy nem törődik, vagy rosszakarattal kezeli az ügyet s a bosszú, kellemetlenséget szerezni akarás félős, hogy sok dolgot ad. A tárgyalások, polémiák bizonyára meg fogják teremni gyümölcsüket és lehetetlenné fogják tenni azt a nálunk — sajnos — törvényileg is kimondott, szentesített állapotot, hogy a részegség igen nagy enyhítő körülmény valamely büncselekmény elbírálásánál. Ha valaki nem volt is akkor beszámítható állapotban, mikor végzetes tetétt

elkövette — viszont öntudati állapotának tisztaságáért felelős, emberi mivolta érdekében köteles mindattól óvakodni, mi kisebbitené benne a felelősség tudatát. Agenfi törvény, nagyon helyesen, épen e méltóságot, a lelkeséget akarja megőrizni azoknak az embereknek a számára, akik maguknak e kincset megőrizni nem akarják.

A Croix-bleue körében e javaslat mellett még egy másik öröm, ünnepség van készülöben. Ez év szeptember 17-én ünnepelik meg a kék-kereszt megalapításának ötvenéves jubileumát. Most tárgyalnak a jelvény kiállításáról s már most, öt hónappal előbb megrendelték a körülbelül 10,000 személy részére szükséges hideg ételeket, süteményeket s elrendezték, hogy hova szállásolják el az egész kanton összes falvaiból s a szomszédos és távoli kantonokból érkező csoportokat, küldött-ségeket. Nem is hinné el az ember az alaposágnak ilyen mértékét. Talán én sem hittem volna el, ha nem az alapító L. Rochat ücsétől hallottam volna e dolgokat.

A nemzeti egyház berkeiben némi depresszió tapasztalható a tavalyi év 70,000 fr.-nál több deficitje miatt (80,000 pengő kb.). A tartalékalapból ugyan előteremtődött ezen összeg, sőt még két-három ilyen évet is ki bír az, de többet nem. E tény még nagyobb takarékosagra indítja az egyházat s nem elkeseredésre, csüggedésre indítja annak vezetőit, hanem az eddiginél is intenzivebb pásztorációs munkára, az Íge szolgálatának, mondhatnám propagálásának hatalmasabb eszközzésére. Ez évben (negyedik év) történik a presbitériumok s a Consistoire megnyitása. E hó elején történtek meg a jelölések s egy hónapra reá a választások. A legtöbb helyen egy lista szerepel, lényeges változás nem várható ez alkalommal, az eddigi irányítás marad, csupán több erélyt kívánnak ez irányban a hívek. A nagypéntek az összes egyházak gyermekszeregeinek ünnepe évenként. A nemzeti egyház, a szabad egyház, az „Evangeliumi Ker. Szövetség” jövő reményei a történelmi emlékü nagy templomban gyűlnek össze a közös hit, lelki egység kifejezéséül, amikor is a három egyház lelkészei egy templomban funkcionálnak s a gyermekeket rávezetik evangéliumi református hitük halálíg hűséges szolgálatára s a testvéri egységre a Megfeszített nevében s által. Az e lelkületet kifejező énekeket már jó hetekkel ezelőtt megkezdték tanulni, sőt külön próbákat is tartanak evégből a vasárnapi istentisztelet után. Hogy milyen rend lehet ott arra jellemző, hogy a 9 óras istentiszteletre már 1/4 9-kor ott kell lenni a maga templomában a Saint-Pierretől öt pernyi távolságra levő templom kis hiveinek.

Mint hazafit érdekelt a magyarok helyzete Genfben. E tekintetben csak a legjobbakat láthattam. Engem nemcsak mint volt diákjukat, hanem mint magyart is szívesen fogadtak tavalyi professzoraim. Érdeklődtek helyzetünk iránt. Jóleső érzéssel olvassák hazánk konszolidációjának előhaladását. Ők ugyan némi [büszkeséggel a Nemzetek Szövetsége hathatós segítsége eredményének tudják ezt be. A „Hungaria” a genfi magyar diákok egyesülete,

melyben ugyan sok a numerus clausus miatt kikerült magyar, — sőt elnöke is ilyen (tavaly én voltam) — nagyon szép magyar propogandat csinált egy remekül sikerült bállal s egy pompás március 15-iki ünnepélyel. Az ünnepély főrésze a reformáció nagy emlékművének Bocskay szobra előtt folyt le, ahol Choisy professzor úr tartott Bocskayról szép francia beszédet s hívta föl a külföldiek figyelmét a nagy szabadsághősre, a magyarokat pedig a hasonló hűségre, hősiességre. A magyarok nagy elégtétellel látták a mozik újdonságai között e szép ünnepély lefolyásáról szóló képsorozatot s hallgatták márc. 15-én este Rappard professzor köszöntő beszédét a Hungáriának adott pompás ezüst serleg átnyujtása alkalmával. E jó hírnévgyarapodás mellett azonban még mindig félelmetes hírünk van a svájciak előtt. A gyermekeket ugyanis még mindig azzal ijesztgetik, hogy a hogres-ok (gyermekvérét kiszívó, azokat elhurcoló, széttépő szörnyetegek) újra eljönnek és a rossz gyermekeket összeszedik. E hogres-ok nem mások mint a magyarok, kiknek kalandozó ősei akkora félelmet oltottak be a lelkekbe, hogy ezer év múlva is ott él, habár csak mint ijesztő kép. E ma már csak gyermekcsendesítésre használt rossz hírünk mellett már kezdettek rájönni az emberek, hogy nem Magyarország Európa tűzfészke, hanem azok a helyek, ahonnan kiűzik a magyarságot, ahol bezárják az iskolákat, felosztják a földeket és dúl a zsarolás, a korrupció minden néme. Egy ilyen beszélgetés után kedves vendéglátó professzorom és édes anyja így sóhajtottak föl: mégis csak a mi szabad, független, megértő emberektől, nemzetségtől lakott hazánkban, Svájcban a legjobb élni!

Az egyesületi élet a nagy hét előtt igen eleven volt. A különböző jótékony s más egyetek vásárokat rendeztek szegényeik pártfogoltjaik ügyük előmozdításának javára. Az „Asszonyok Világszövetsége” nagy kongresszust tervez szeptemberre. A program már kinyomtatva, óráról-órára fixirozva áll. Szinte egy második „Nemzetek Szövetségé”-nek körvonalai bontakoznak ki e hatalmas munka mögül. Az „Etaile” a múlt hónapban ünnepelte meg ötvenedik évfordulóját. Vezetőjével a 70 éven felüli Pélaz kisasszonnyal való beszélgetésem egyik legkedvesebb emlékem marad. Megígértem neki, hogy az általa kezdeményezett s oly szép eredménnyel végzett ifjusági mozgalmat ismertetni fogom nálunk s hasonló irányban én is dolgozni fogok, csak egyszer legyen rá alkalmam s több nyugodalmam. A keresztény ifjusági és Lányegylet kéthetes húsvéti vakáción van, egyébként májusi kiállításukra, ünnepélyükre készülnek. A kórházat is meglátogattam s átjártam a két kórházi lelkész jóvoltából s módomban volt az utolsó kettő délutáni előadáson jelen lenni. A nagy előadó teremben valami száz beteg ült, többeket tolószéken vittek oda. Míg a tulajdonképeni program megkezdődött volna gyönyörű vallásos darabokat játszott a gramofon. A program pedig Krisztus szenvedésének felolvasása, egyes helyeken vetítettképekkel illusztrálása volt (valami 20 színes képen) több helyt újra megszólalt a beígérkezett, de mégis elmaradt hegedűművész számainak pótlá-

sára a gramofon. A lelkész, Mercier egy szót sem tett hozzá az írásvaivaihoz, de a hatása ott élt minden megilletődött, maguk baját szinte elfeledett Krisztust sirató arcon, az ő feltámadásában megvigasztalt tekintetben.

Mindössze hat estét töltöttem Genfben. A quäkerekre szántam egyet, kik már régen nem reszketnek, ellenben a lélek mélyein csendben, áhitatban, az ima titokzatos lélekjárásában keresik az Úr erejét; ott voltam egy parokia közgyűlésén s egy másikkal vasárnap esti összejövetelén; egyet a magyarokkal, egyet magamban töltöttem el; a legszebb azonban az utolsó nap volt. Az „Evangélisation populaire” imaóráján (réunion de prière) s ez azt követő „ébresztő” gyűlésen nyertem feledhetetlen élményeket. Az „ébresztő” vallásos estély nem állott e-yéből mint a Krisztus szemvedése, történetének elolvasásából. Négyyszer szakította meg ének, illetve énekszóló a felolvasást, végül egy pár csendes perc volt, hogy felihassa a vágyó lélek mindazon kegyelem harmatját, mely reahullott az Ígében. Utánna egy néhány őszintén feltörő ima a hallgatóság ajkáról, fájdalmas, háláadó, újjongó keresztfelvevésre erőt, a jelenlevőkre áldást kérő. A közös egytelek egybeolvadását soha sem éreztem úgy. A lélek szárnyacsapása soha olyan közel nem hallatszott nékem. Hogy mindnyájan egyek vagyunk s tudunk lenni a Krisztusban, sohasem volt olyan nyilvánvaló előtem.

dr. I. E.

Iskola

Az új tantervhez.

A szatmári református egyházmegye fölterjesztése.

Konventi rendeletre a Nagytiszteletű Esperes úr felhívására hozzám beérkezett jelentések alapján tanítóinknak az új tantervről alkotott véleményét, annak alkalmazása közben szerzett tapasztalataikat van szerencsém a következőkben mély tisztelettel előterjeszteni:

I. A V. K. M. úr 1467—1925. számú rendeletével kiadott tantervet jellemzi az a célkitűzés, hogy az életre nevelést sokkal nagyobb mértékben kell és kívánja is megvalósítani, mint az eddigi. A régi tantervben az ismeretek közlése, s ezeknek tömege miatt a nevelésre kevés idő jutott. Tanítottunk inkább mint neveltünk, holott ezt elhanyagolni nem szabad. Ennek világos felismerése dacára, bár elismeri a tanterv, hogy az erkölcsi nevelésnek biztos alapja és legerősebb támasza a vallás, mégis ennek tanítására alig enged több időt, mint a legmellékesebb tárgyak, rajz, kézimunka tanítására. Bár kétségtelen az, hogy mély hitű, egyházához belső meggyőződéssel, törhetetlenül ragaszkodó tanító minden tantárgy tanításánál kereshet, találhat alkalmat a vallásos érzés ápolására, fejlesztésére, de ezt sem tudja, nem tudhatja felhasználni, hacsak a szűkre szabott tanítási idő miatt tantárgyából

kiszabott ismeretek tudását és átadását, tehát az anyagot meg nem rövidíti. Ez pedig már az egyes tantárgyakból elsajátítandó ismereteknek a rovására esik.

Tehát feltétlenül több időt kell fordítani a vallás tanítására, mert a tanítandó anyagot heti egy óra, tehát egész évben 40 óra alatt megtanítani nem lehet.

II. A tanterv a tantárgyak számát 10-ben állapítja ugyan meg, de Magyar nyelv főcím alatt 5, Történelem cím alatt 2, Természettan és Gazdasági cím alatt 3, sőt ezek között egyik mellék-cím alatt külön címet állapít meg. Így tehát a tantárgyak száma, hiába vonjuk össze, mégis csak 20. Mindaddig, míg a tanítandó tárgyak leírása a Természetrájzban, az emberhez való viszonya, haszna a Gazdaságtanban, felhasználásának módja pedig más kézikönyvben van megírva, addig a Természetrájk, Gazdaságtan, Háztartástan egy tantárgynak nem tekinthető. Éppen ezért képtelenség, hogy valaki osztatlan iskolában is az V. VI. osztályban 1 óra alatt bárhogyan összevonva is Természetrájkot, Háztartástant és Gazdaságtant tudjon tanítani, még lehetetlenebb, hogy külön-külön a Gazdaságtant a fiúknak és leányoknak is. A tantervben pedig mindez egy tantárgynak van számítva.

III. Beszéd- és értelemgyakorlatokra az osztott iskolában az I. osztályban 4, a II. és III. osztályban 3, a IV-ben 2 óra, az osztatlan iskolában pedig mindegyik, tehát az I—IV. osztályra csak 1-1 óra jut, de az előírt tananyagban nincs ám ilyen szembeszökő nagy különbség. Így az osztatlan iskolára kötelező tananyag a 2—3 tanítós, tehát részben osztott iskolák számára is bőséges, feldolgozhatatlan.

IV. Magyar nyelv tanításánál nagyon helyesen nem a nyelvtani elemzésre való törekvést írja elő a tanterv. Az alárendelt mondatok tanítása azonban már nagy munka. Osztott és osztatlan iskolákban is jobb lenne, s ezeknél fontosabb is a közéleti fogalmazványok, ügyiratok behatóbb tanítása.

V. Számtan tanításánál a számkörök s tárgykörök megállapítása kifogástalan, de annak dacára, hogy a IV. osztályban már a tizedestörtek szemléltetése, olvasása, írása a métermértékrendszer felhasználásával, összeadása és kivonása is fel van véve, helytelennek tűnik fel a közönséges törtek tanításának két osztályra való elosztása. Helyesebb volna a tizedes törteknek, mint a gyakorlati életre úgyszólván szükséges ismeretnek tanítása az V. osztályban, a közönséges törteknek pedig az összes megelőző műveletekkel, tényezők, legnagyobb közös osztó stb. való tanítása pedig a VI. osztályban.

VI. Földrajz. A tanterv a VI. osztályban Magyarország ismertetését nagyobb földrajzi egységben írja elő, mégis a Nagyalföldnek megmaradt 5 egész és 6 csonka vármegyéjét 4 földrajzi egységhez sorozza. Ennek eredménye, hogy a vármegye egyik részét itt, a másikat amott tárgyalja. Ez előfordul olyan vármegyénél is, amely egészen mienk maradt. A csonka vármegyék pedig feltétlenül két helyen vannak tárgyalva, pl. Komárom vármegye déli része a Dunántúli vidék tanításánál,

északi része a csehek által megszállott vidéknél, így 2—3 héttel később. Ilyen tárgyalás feltétlenül megnehezíti az ország áttekintését. Helyesebb lenne nagyobb egységben tárgyalni hazánk földrajzát, egy megye teljes megismertetését, s a csonka vármegyéknél külön megtanítani, melyiknek melyik részét bitorolja az ellenség. Minő szép irredentizmus lenne ez!

VII. Történelem. A hazaszeretet ébresztésére, fokozására az érette való élni-halni tudás szent erényére ez a leghathatósabb tantárgy. Ki ne hevülne hősi tettekre, kitartó, áldozatos munkára, dicső napjainak példáján. Éppen ezért az ősi éretnyekben való nevelésre nagyon, de nagyon indokolt volna a nemzetköziség elvével telített mai korszakban korán megkezdeni az erős faji, hazafias magyar nemzeti nevelést már a III. osztályban s a IV-ben is folytatni, nemzeti életünk nagy tetteikkel, egész életükkel hazánknak egén örökre világító, követésre buzdító dicső alakjainak rövid és lelkesítő életrajzát. Elhagyni ezekért inkább a Természetrájkot, mert vajmi kevés jellemképző és gyakorlati haszna van annak, hogy egy III. osztályu gyermek megtanulja a téli időszakban a patkány, a sün, a denevér, a csiga, a sikló, a légy szervezetét, életmódját, hasznát, kárát, hiszen ezt egy kiráduláson is, egész életén át is ha érdeklí, ugysis elsajátíthatja, de nem lesz szerencsétlen azért, ha nem tudja miért huzódik össze a sün ha ellenséget sejt, s hogy védi önmagát. Soha sem taníthatunk eleget hazafias jellemképzés végett hazaszeretetre, s nem szebben mint nagyjaink által.

VIII. Természeti és Gazdasági ismeretek. Az osztatlan és osztott iskolák tanterve között elenyészően csekély a különbség, pedig az osztott iskolákban osztályonként 2—2 óra, az osztatlan iskoláknál a III., IV. és V., VI. osztálynak együtt van heti 1 órája. Hogyan lehet hát az anyagot elvégezni, fizikai idő sincs reá.

IX. Rajz. Magánfoglalkozással pótolható az előírt rövid idő alatt is.

X. Ének. Osztott iskolánál I—III. osztályban 1—1, a IV—VI. osztályban 2—2 óra alatt, osztatlan iskolánál I—II. osztályban együtt $\frac{1}{2}$, a III—VI. osztályban szintén $\frac{1}{2}$ óra alatt talán-talán a tantervtől megkívánt világi darabok, s zeneelmélet még megtanítható lenne, de semmi esetre sem jut idő a vallásénekesi nevelés szempontjából az életre oly annyira szükséges, sőt határozottan nélkülözhetetlen vallásos énekek szövegeinek, dallamainak megtanítására, hiszen ezeket a különben is nagyon szűkre szabott vallásórákon megtanítani egyenesen képtelenség.

XI. Kézimunka. Osztatlan iskolában hetenként összesen csak 1 óra jut. Tananyaga ellen kifogás nem tehető. De ki fogja a női kézimunkát tanítani ott, hol egy férfi tanító van. Ez?! És hogyan? Vagy más? És ezt ki fizeti?

XII. Testgyakorlat. Egyik meglepő követelménye a tantervnek az is, hogy az osztott iskolák osztályonkénti, heti 2 órára előírt tananyagát végezzék el az osztatlan iskolák I—II. osztálya, s a III—VI. osztály 1 óra alatt. Tehát amit az egyik

iskola végez 12 óra alatt, ugyanazt végezze el a másik heti 2 óra alatt.

Egyebekben a tanterv a turnusrendszer betartásával meg is valósítható, de csak abban az egy esetben, ha megfelelő, a 6—12 éves gyermekek értelmi fejlődésére figyelemmel lévő könnyű, egyszerű stílusban írt tankönyvek, vezérkönyvek támogatják a tanító munkáját. Sajnos, hogy a mai kézikönyvek nem megfelelők, látszik hogy nem gyakorlati tanítók írják, feltétlenül más tankönyvek készítenődök, s egyházmegyénkénti bírálatra bocsátandók.

Itt például legyen szabad elmondani, hogy óriási hibája még új Á. B. C.-eknek is az, hogy nem vette át a betűk tanításánál a Szabó Károly-féle Á. B. C. e tekintetben kétségen kívül eddig legkitűnőbb módszerét. Készséggel elismerem, hogy olvasmányokat foglaló II. része a Lígárténak jobb, s képeinek felhasználásában ügyes s gyermekektől kedvelt az egész. Általában olcsó könyvek kellene. A mainak beszerzése elviselhetetlen terhet ró sok szülőre.

Tekintettel a falusi iskolák nagy többségére, túlszűfoltóságára, a tanítás eredményessége és a nevelés szempontjából, mire falun sokkal több szükség van mint városon, s tekintettel arra is, hogy osztatlan iskoláinknak, általában falusi iskoláinknak tanítói kántori szolgálatot is végeznek, ha eredményt biztosítani kívánunk, ha egyházunkhoz hű nemzedékeket akarunk nevelni, feltétlenül szükséges, hogy a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerület, illetve egyetemes magyar református egyházunk külön tantervet készítsen az osztott, részben osztott és osztatlan iskolák számára. (Például: I—II., III—VI., vagy I., II., III. és IV—VI.).

Feltétlenül szükségesek új tankönyvek, új vezérkönyvek, gyakorlati férfiak megbírálásán általmentek, és feltétlenül szükségesek a megfelelő taneszközök, ezek beszerzésének fedezetéről való gondoskodás. Közös beszerzési forrás.

Ha a tanterv így fogadtatnék el egyházunk részéről, én attól félek, hogy a mi osztatlan iskolánkban fognak ugyan tanítóink mindent tanítani, de az bizonyos, hogy növendékeik biztosan semmit sem fognak tudni, nevelni pedig ilyen terjedelmű s oly sok megkívánt tudomány miatt sehogy se tudnak.

Kocsord.

Szabó János,

a szatmári ref. egyházmegye tanügyi előadója.

Jegyzet: Itt a nyilvánosság előtt fejezem ki különös hálámnak és teljes elismerésemnek Bakó Sándor kocsordi ref. org. kántor igazgató tanító úrnak e munkálatban fölhasznált nagybecsű észrevételeiért.

Közélet

Néhány szó Komádiról.

Komádi, ez a biharmegyei község, egyes törvényt, tekintélyt, békességet lábbal tiporni akaró emberek izgatásai folytán az elmúlt időkben nem-

csak a tiszántúli egyházkerületben, hanem még Budapesten is közismertté vált. Szinte azt lehetne mondani, hogy Komádiról csak rosszat hallottak az emberek lépten-nyomon. Nagyon sokat lehetne írni erről és éppen itt volna az ideje annak, hogy valaki tiszta világosságot derítsen mindazok számára, akik egyoldalúlag csak rosszat hallottak erről a községről és ennek túlnyomórésztben istenfélő, becsületes lakóiról is. Erre is rá fog kerülni a sor.

Ez alkalommal csak a komádi egyházi élet-ről kívánok egész röviden megemlékezni. A rendszer vasárnap délelőtti istentiszteleten kívül minden második vasárnap délután kátémagyarázat, a közbeeső vasárnap délutánokon — kizárólag gyermekek számára — úgynevezett gyermekistentisztelet tartatik. Ezekon kívül minden vasárnap este 6 órai kezdettel énekekkel, imával, bibliamagyarázattal, vallásos tartalmú felolvasásokkal és szavatokkal egybekötött vallásos estély tartatott, mely a tavaszi munkadőre való tekintettel május 8-án fejeződött be őszig. Igen megható az a buzgóság, mely oly sok embert vezérelt a hatalmas iskolaterembe, mely mindig zsúfolásig megtelt. A hétköznapi istentiszteleten minden alkalommal bibliolvasás is tartatik.

Hogy a komádi református hívek mennyire tisztelik, becsülik — nem — mennyire a rajongásig szeretik ez év január 16-án beiktatott lelkipásztorukat, csak egyetlen, de azt hiszem éppen elegendő bizonyosságul hozom fel azt a lélekemelő jelenetet, amikor e hó 8-án a hívek gyönyörű palasztal, főveggel és bibliával lepték meg, feleségét pedig zsolttárral. A délelőtti istentisztelet elvégzése után a hívek nevében dr. Szőke Gyula egészségügyi tanácsos, presbyter egyszerű, de annál inkább megható, lélekből jövő szavak kíséretében nyújtotta át az ajándékokat a hívek szeretetének és hála-jának kifejezéséül, amely nem várt meglepetésre Perek István lelkész szeméi könnyel teltek meg és elfogódott hangon, de szívből jövő, keresetlen szavakban köszönte meg az ajándékokat. Szemem nem maradt szárazon, sirt mindenki a templomban.

Istenben bizó hittel hiszem, hogy Perek István lelkész végtelen szeretete, türelme és imádságos lelke rövid időn belül le fogja dönteni a gyűlölködés válszfalaait és eggyé lesz ismét a község hitben, szeretetben és békességben. A mindenható Isten kegyelme kísérje minden lépteit.

Komádi, 1927 május hó 9-én.

Váoczy Dezső
segédlelkész.

Halottaink

Domján Lajos szigetújfalvai lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, kedves, szelidlelkű, valódi papi jellemű ember, mint mély részvétellel értesülünk, április 16-án, 42 éves korában meghalt, három tagból álló családot hagyott árvaságban. A megboldogult a debreceni kollégiumnak volt derék és mintaképül szolgáló növendéke s a kántusnak egyik legkiválóbb tagja, aki mint jeles zenész gyakran helyettesítette kirándulások alkalmával a nagynevű Mácsai Sándort. Majd Kiss Ferenc mellett volt segédlelkész és ebben a minőségében is általános

tiszteletnek és rokonszenyvek örvendett Püspök-ladányban. Aztán a békésbányai egyházmegyében s nevezetesen annak idegen uralom alá szakított részébe került és ott szolgálta az Urat pédás buzgósággal és nagy szeretettel mindenki fájdalmára korán bekövetkezett haláláig. A hűséges jó szolgálata emlékezete legyen áldott.

Valkay Bertalanné, Darányi Erzébet, Darányi Ignác nőtestvére hosszas és kínos szenvedés után bátyja temetését követő nap elhunyt. Temetése Tasson május 4-én óriási részvét mellett ment végbe. Áldott legyen emlékezete!

Dr. Hajdu Gyula berettyóújfalui lelkész *Évike* leánya életének 6-ik évében május 8-án elhunyt. Temetése május 10-én ment végbe nagy részvét mellett Debrecenben. Az Úr kötözze be a megsebzett szülői szíveket!

Különfelek

Az egyetemes konvent ülésének május 4-én délelőtt kilenc órakor megkezdéséről lapunk előző számában már hírt adtunk. A megnyitó alakosságok után választások következtek, melyeknek során a konventi rendes bíróságba tagul Benedek Sándor, az ő helyére póttagul pedig Meczner Béla választott meg, míg a rendkívüli bíróság új tagjai dr. Révész Imre és Medgyasszay Vince lettek. A liturgiai bizottság részéről dr. Ravasz László püspök, mint előadó, terjesztett elő fontos jelentéseket, míg a paróchiális könyvtári bizottság új előadójaként Budai Gergely mutatkozott be. Gazdag tárgysorozattal jött Forgács Gyula, mint a belmissziói bizottság előadója. Majd Benedek Zsolt konventi tanácsos tett jelentést előbb a közalap, azután a nyugdíjintézet ügyeiről. Bizony mindakét nagy fontosságú intézményünk anyagi erejét felettébb megzilálták az utolsó évtized súlyos eseményei, de mindkettő halad a kibontakozás útján, ha persze az anyagi erők hiánya folytán nem is áll módjukban teljesíteni sok méltányosnak látszó kívánságot sem, annál kevésbé az olyan kérelmet, aminőt egyik jelentős vagyoni alföldi gyülekezet részéről terjesztettek elő, hogy t. i. a közalapi járulék fizetése alól felmentés adassék. Az énekeskönyvi és a tankönyv-bizottság javaslatát és jelentését dr. Kun Béla, a sajtóügyi bizottság javaslatát pedig dr. Révész Imre terjesztette elő. Ez utóbbi alapján a konvent a protestáns sajtóirodával fennállt szerződését az eddigi tapasztalatok figyelembevételével meghosszabbította. Az egyetemes tanügyi bizottság javaslatát dr. Dóczi Imre, Kováts J. István, dr. Kun Béla és Janka Károly adták elő, ami ugyan részben formáság volt, amennyiben ugyanis az egyetemes tanügyi bizottság kinyomatott jegyzőkönyvét a benne foglalt határozati javaslatokkal előre kiosztották a konvent tagjai közt. Ugyancsak dr. Dóczi Imre adta elő az iskolaügyi bizottság javaslatát is. A közjogi bizottság elé utalt ügyekről dr. Kun Béla referált. Ezek során mondatott ki, hogy a konvent 1928 május 8-ra kéri a zsinat összehívására az engedélyt. Továbbá, hogy a konvent a

maga részéről felhatalmazza a két evangéliumi egyház 3—3, úgyszintén a kormány 3 küldöttéből álló kilences bizottságot, melynek református részről tagjai Baltazár Dezső püspök, Bernáth Géza v. b. t. t. és dr. Kun Béla, hogy a katonai lelkészetre vonatkozó felhatalmazási törvény tervezetét készítse el. Ugyancsak itt tárgyaltatott több érdekes vallásszerűmi eset is, amelyek közül most sem maradt el a szentistvánnapi mezei munka végzése miatti eljárások ellen emelt panasz. Talán valamennyire javul ebben a tekintetben a helyzet, mert most már a kultuszminiszter is olyan értelmű átíratot intézett miniszter kollégáihoz, mely szerint: a konventi elnökség állásfoglalásában — amely ugyanis a szentistvánnapi mezei munkaszünet ellen irányul — semmi sincs olyan, mely törvényes szempontból tárgyilagosan kifogásolható volna. Természetesen a konvent ez alkalommal is hangsúlyozta, hogy nincs olyan törvény, mely a mezei munkát, ha csak az istentiszteletet nem zavarja, augusztus 20-án eltiltaná. A közigazgatási bizottság ügyeit a beteg Török Imre helyett dr. Benedek Zsolt adta elő, akit egyébként a bizottság javaslatára, kiválóan nagy érdemei elismeréséül a IV-ik fizetési osztályba léptetett elő a konvent. Ugyanő referált az egyetemes adóalap és a káplántartási kongrua ügyeiről is. Majd Sass Béla jegyzőnek a jegyzőkönyv hitelesítésére vonatkozó előterjesztése után dr. Ravasz László fejezte ki a konventi tagok ragaszkodását az elnökség iránt s Baltazár Dezső püspök búzgó és felemelő imádsággal bezárta május 6-án délelőtt az összesen 232 tárgyat elintézt konventi ülést.

Dr. Ravasz László püspök ellen fegyelmi feljelentést adott be Ván Benjámín mohácsi volt segédlelkész azért, mert a püspök őt mohácsi segédlelkésszé megbízatásától felmentette s a további lelkészi szolgálattól eltiltotta. Ván Benjámín ebben hivatalos hatalommal való visszaélést lát, mert szerinte ezzel a püspök bírói funkciót gyakorolt. Az egyetemes konventi rendkívüli bíróság elnöksége ellenben úgy találta, hogy a püspök, akinek hatáskörébe tartozik a dunamelléki egyházkerületben régóta fennálló szabály szerint a káplánok elhelyezése, a maga feladatát teljesítette a káplán részére adott megbízás visszavonásával. Ván Benjámín a fegyelmi panaszát elutasító elnökségi végzés ellen a bírósághoz felebbezett, mely azonban az elnökség végzését helybenhagyta. Az ügy, mely magában véve egészen jelentéktelen, azért lett az érdeklődés tárgya, mert Ván Benjámín a Napraforgók című könyvének kritikájából folyóan pere támadt a Kálvinista Szemlével és ebben a perben a bíróság az ő javára ítélt, amiből aztán következtetést akartak vonni erre a másik ügyére is. Holott abból, hogy a kritikus túlmélt a határon, nem következik, hogy Ván Benjámín a felsőbbesége irányában köteles engedelmeséget is teljesítette. Mintahogy például boldogult Prohászka Ottokár püspök is elítélthette volna egészen méltán a híhű katolikus voltát kétségbe vonó hírlapi kritikust, ellenben alázatosan beismerte tévedését a pápai figyelemre.

Az egyetemes konvent rendes bírósága május 5-én délután négy fegyelmi ügyet tárgyalt. Ezek közt a Varga Péter és a Kiss Ernő ügyében az egyházkerületi bírósági ítéletet helybenhagyta, a Szombathy István ügyében az egyházkerületi bírósági ítéletet enyhítette, a Domokos Sándor ügyében pedig az egyházkerületi bíróságot érdemi határozathozatalra utasította. A négy ügy közül kettő és pedig a Varga Péteré, meg a Domokos Sándoré a mi egyházkerületünkben való.

A kollégiumi igazgatótanács május 11-én tartotta ülését, a tagok elég szép érdeklődése mellett. Az előadói tisztet ez alkalommal dr. Vekerdy Béla gimn. tanár, egyet. magántanár töltötte be, akit az elnökség a jegyzői feladat ideiglenes ellátására felkért, s aki ennek a feladatának a legnagyobb rátermettséggel tett eleget, mindenki elismerését kiérdemelve. Az igazgatótanács kevés változtatással elfogadta az albizottsági javaslatait s így terjeszti azokat az egyházkerületi közgyűlés elé. Különösen élénk megvitatás tárgya volt a tiszadadaai haszonbérletek ügye, ahol ugyanis a haszonbérlet hátraléka a múlt évi siralmas gazdasági eredmény miatt igen magasra szaporodott, úgy, hogy az ügynek kemény kézzel rendezése elkerülhetetlennek látszik.

Az egyházkerület különböző bizottságai, a tanügyi-, pénzügyi- és népiskolai tanügyi bizottságok tartottak május 10. és 12. napjain üléseket, az egyházkerületi közgyűlés tárgyainak előkészítésére.

Új egyházzrész alakult Debrecen határában a harmashegyi iskola körül lakó hívekből. A megalakulást húsvét első napján mondta ki a dr. Veress István tan. képző int. igazgató elnöklete alatt gyűléssé átalakult istentisztelet. Elnökké a midenkori szolgáló lelkészt választották meg. A currens ügyek intézésével Tóth Miklós ottani tanítót bízták meg és segítségére választottak egy 12 tagú bizottságot jegyzővel és pénztárnokkal.

Az országos Statisztikai Társaság május 22-én Debrecenben kongresszust tart nagyon érdekes tárgysorozattal. Felhívjuk erre a lelkész és tanító urak figyelmét.

Lelkészválasztások. A martonyi gyülekezet Gönczi Miklós miskolci hitoktató lelkészt, az újlőrincfalvai gyülekezet Molnár Béla szederkényi segédlelkészt meghívás útján lelkészévé választotta. Buzgólkodjanak, mint az Úr hű szolgálói!

Hajduszoboszlón május 15-én Kálvineumvasárnapot rendez az egyház. Prédikál Csikesz Sándor egyetemi tanár.

Lelkészbeiktatás. Május 1-én iktatták be lelkészi állásába Füle József bicskei lelkészt. A beiktatást Varga Sándor esperes végezte. Ugyanekkor avatták fel a gyülekezet új 8 mm. harangját is.

Felvétel a pápai református nőnevelő intézetbe. A dunántúli református egyházkerület pápai nőnevelő intézetének (tanítóképző-intézet és polgári leányiskola) internátusába június hó 25-ig lehet

felvételért folyamodni. Az ellátás évi díja 800 P. Félkedvezményes helyen 640 P, egész kedvezményes helyen 560 P. Ez utóbbi díjjal csak kerületbeli lelkész és tanítóleányok vehetők fel. Érdeklődőknek tájékoztatót küld az igazgatóság.

A Tisza István Tudományos Társaság vasárnap, május 8-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyet dr. Pokoly József egyetemi tanár, elnök nyitott meg. Dr. Tóth Lajos főtákar évi jelentést adott. A Társaság magáéva téve az alapszabálymódosító indítványt s új tagokat választott.

Lelkészválasztás. Tornai Kovács Sebestyén József balassagyarmati lelkészt a perőcsényi gyülekezet egyhangú meghívással lelkészévé választotta. Isten áldása legyen a gyülekezeten és pásztoran egyaránt!

Új református elemi iskola felállítását határozta el a legutóbbi egyházi közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Temesváron.

Országos diák-tornaverseny Debrecenben. Szép sikerrel ment végbe május 8-án az országos tanítóképző-intézetek számára rendezett tornaverseny. 14 intézet vett részt a nagyszabású versenyen az ország minden részéből. Az állomáson a helybeli tanítóképző-intézet ifjúsága fogadta az érkezőket. A versenyzőkhöz dr. Veress István tanítóképző-intézeti igazgató intézett üdvözlő beszédet. Erre az alkalomra dr. Veress Istvánné szép selyemzászlót készített. Az ünnepi versenyen a Dóczy- és Svetits tanítónőképző-intézet ifjúsága is részt vett gyönyörűen kidolgozott zenés szabadgyakorlatokkal. A szépen sikerült versenyen dicséretreméltóan tünt ki a debreceni tanítóképző ifjúsága.

Vallásos estély a Kossuthoccai református templomban. Lélekemelő vallásos estély volt május 8-án a Kossuthoccai református templomban délután 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Nagy Sándor segédlelkész. Prédikált Baja Mihály lelkész. Énekelt a Petőfi-dalkör. Szavalt Madar Zoltán segédlelkész és Kósa Kornélia.

Megkezdik a debreceni Kistemplom renoválását. A református egyház presbitériuma a kikért szakvélemények alapján elhatározta, hogy a Kistemplomot nem bontatja le, mely ellen az Országos Műemlék-Bizottság is tiltakozik. Ugyanis a régi, nehéz tetőszerkezet leszedése által az oszlopcsarnok nem lesz kitéve a nagy megterhelésnek és így a templom összeomlási veszélye megszűnik és ezáltal ismét használhatóvá válik a templom. A munkálatok elvégzésével a presbitérium a Fehér és Ritter-céget bízta meg.

A Dóczy-intézet volt Iskolatársak Szövetségének matinéja vasárnap, május 8-án ment végbe nagy siker mellett, a vármegyeháza dísztermében. Az énekhar gyönyörű száma után dr. Baltazár Dezső püspök, a Szövetség fővédnöke mondott magas szárnyalású megnyitó beszédet. — Koncz Aurélné igazgató az erdélyi irodalomról értekezett, főképp Áprily Lajos költészetét méltatva. — Az intézet növendékei szép sikerrel Áprily verse-

ket szavaltak. Bergmanné, Wolf Gitta opera részket énekelt. A magas nivójú ünnepélyt a Himnusz magasztos hangjai rekesztették be.

Tudnivalók a debreceni református gimnáziumba való föl vételhez. Akik, mint nyilvános tanulók, sikerrel végzik a főgimnáziumban az osztályokat, az osztályvizsgálatok után a bizonyítványok kiadásakor nyomban beiratkozhatnak a következő osztályba. Tanácsos is, hogy beiratkozzanak, mert akik ezt elmulasztják, a létszám betelése esetén szeptemberben kimaradnak az intézetből. — Az I. osztályba 1924 július 1—2. napjain lehet előjegyeztetni a tanulókat. Miután tapasztalat szerint nagy a todulás az első osztályba, minden szülő igyekezzék gyermekét minél előbb előjegyeztetni, mert az igazgatóság a törvény s újabb szigorú kerületi végzés és miniszteri leirat értelmében egy osztályba 60-nál, tehát a két párhuzamos első osztályba 120 tanulónál többet föl nem vehet. Június 1. előtt azonban előjegyzésre senkit ei nem fogadunk. Az előjegyeztetés alkalmával be kell mutatni: 1. születési anyakönyvi kivonatot; 2. elemi iskolai; 3. újraoltási bizonyítványt. Szeptemberben az I. osztályba csak azok iratkozhatnak be, akik júliusban előjegyeztettek. — A más intézetből jövő, valamint a magántanulók a többi osztályokba szeptember 1—8. napjain iratkozhatnak be a *törvényes létszámon belül*: mégpedig 1—4-én prot., 5—8-án más vallású tanulók. Meg kell itt jegyeznünk, hogy az V., VI. és VII-ik osztály a jelenlegi IV., V. és VI. osztály túlszűfolságánál fogva, valószínűleg már a júniusi beiratkozás alkalmával betelik az intézet saját növendékeivel, ennél fogva, sajnálatunkra, nem leszünk abban a helyzetben, hogy ezekbe az osztályokba más iskolából jövő rendes tanulót fölvehessünk. — A *jóitéményekért* (tandíj, internátusi, konviktusi kedvezmény) 1927 aug. 1-ig kell a tanári karhoz folyamodni szegénység-i bizonyítvány alapján. Jó tanulók könyv, isk. füzet segélyben is részesülnek. Az évi díjak a következők: Tandíj prot. tanulóknak 50 P. más vallásúaknak kétszerese. A mellékdíjak összege 24:80 P, ezen felül a mindenkor megállapított testnevelési díj. —

Internátusi évi díja fokozatok szerint: I. 4., II. 12. és III. 72 P. A tápintézeti díj szintén fokozatok szerint: I. 36., II. 108., III. 204. és IV. 300 P. A tandíj és internátusi díj félévi előleges részletekben, a tápintézeti díj negyedévi előleges részletekben: szeptember elején, november 15-én, február 15-én és április 15-én fizetendő. Magántanulóknak október hó 1-ig lehet beiratkozni, azontúl csak püspöki engedéllyel vehető fel bármely tanuló úgy rendes, mint magántanulóul. Magántanulók díjai: Tandíj prot. vallású tanulóknak 75 P, másvallásúaknak kétszerese; vizsgálati díj 64 P reformátusoknak, másvallásúaknak kétszerese; mellékdíjak összege 16:40 P. *Az igazgatóság.*

Értekezlet az országos vásárok hétköznapra való áttétele ügyében. Debrecen város tanácsa megbízásából értekezlet volt a mult héten a vásárnapon való vásártartások megszüntetése kérdésében való állásfoglalás céljából. Az igen fontos értekezleten a református egyházat dr. Révész Imre és Uray Sándor lelképásztorok képviselték. A különböző vélemények elhangzása után az értekezlet kimondotta, hogy addig is, míg az országos kirakó vásárok tekintetében változás állana be, feltétlen kívánatos a felesleges és izléstelen vásári zajnak, továbbá illetlen vásárbeli magaviseletnek szigorú megrendszabályozása, továbbmenőleg a vásároknak a város belterületéről a külsőségekre való kitelepítése.

Takarékpénztári csekkszámia 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lap tulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
1248—1927. szám.

Pályázat

a halálozás folytán megüresedett hajdúnánási ref. egyház lelkészi állására. Az állás díjlevele a következő:

I. Természetbeni lakás.

II. 2400 korona készpénz az egyház pénztárából,

**NEM REKLÁM,
HANEM VALÓSÁG**

TELEFON:

13-35.

47-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI és FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) **szerezhetők be.**

III. 75 kat. szántóföld és 23,614 osztatlan hold legelőhaszonélvezete, melynek állami adóját és pótlékait a vagyon, jövedelem és egyházi adó kivételével az egyház fizeti.

IV. Temetési stóla.

Megváltandó beruházás nincs. Az állás 1927. november elsején elfoglalandó, azonban 1927. nov. 1-től 1928 október 31-ig az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye 16—1927. sz. határozata szerint, a lakáson és stólán kívül a lelkészi fizetés fele az előd özvegyét illeti.

Pályázati kérvények a törvényben előírt felszereléssel Bartha László esperes. Tiszalök, Szabolcs megye küldendő.

Pályázat ideje lejár 1927 június 4-én déli 12 órakor.

Debrecen, 1927. május 9.

Baltazar Dezső,
püspök.

Pályázat tanári állásra.

A hajdúböszörményi ref. Boeskaai főgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy halálozás folytán megüressedett magyar-latinszakos rendes tanszékre. A kellően felszerelt folyamodványok (anyakönyvi kivonat, családi állapotot igazoló okmányok, oklevél, működési, a kommun és megszállás alatt tanúsított viseletről szóló és orvosi bizonyítványok) folyó évi június 15-ig a főgimnázium igazgatótanácsához címzett kérvénnyel együtt a főgimnázium igazgatóságához nyújtandó be. Javaldalom a nem állami tanárokéval azonos. Az állás 1927. szeptember 1-én elfoglalandó.

Hajdúböszörmény, 1927. május 7.

Köblös Samu,
főgimn. igazgató.

1—2.

Kálmán Lajos,
ig. tanács elnök.

Pályázati hirdetés.

A hajdúnánási ref. reálgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet a lemondás folytán megüressedett testnevelési tanári állásra. A megválasztott tanár köteles a cserkésztszti képeztést is megszerezni. Fizetése és lakáspénze az állami tanárokéval egyenlő. Csak reformátusok pályázhatnak.

A szabályszerűen felszerelt kérvényeket június 10-ig az igazgatóságához kell benyújtani. Az állás szept. 1-én foglalandó el.

Igazgatóság.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FÖTÉR (SARJÁTI HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáimért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a szegényesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

Debrecenben rendelések átvételére Tóth József szabómester úr Csapó-utca 58. szám. — Ujpesten Petőcz Endre szabómester úr készséggel állanak feleim szolgálatára.

A középszabolcsi református egyházm. esperesi hivatalától.

T. IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak papi szabó
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Egyházunk 40. évét jubiláló esperes lelkészét ünnepélye alkalmából egy szép kiállítású selyempalással akarja meglepni. Arra már nincs idő, tekintettel arra, hogy szeptember 12-én lesz az ünnepély, hogy mintát kérjek, azonban ismerve a céget és munkáját, kérem, hogy a palást kiváló minőségű legyen. A hossza 155 cm. legyen. Jutányos költségvetést és a palástot várva, vagyok kiváló tisztelettel

Nyirbátor (Szabolcs m.), 1926 szept. 2-án.

Varga Károly, ref. lelkész.

Tek. IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak papi szabó
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

A palástot megkaptuk, nagyon szép munka és kiváló anyag és drágának sem mondható. Az ünnepeltnek nagy örömet szerezünk vele. Az összeget ma postára tettem.

Kiváló tisztelettel
Nyirbátor, 1926 szept. 15. Varga Károly, ref. lelkész.

Kedves Szántó Úr!

Gyülekeztem abból az alkalmából, hogy a biharmegyei Artándra megválasztottak rendes lelkésznek, egy szép paláttal és süveggel óhajt megajándékozni, melynek december 15-re legkésőbb itt kell lenni, mivel már karácsonykor, vagy előtte vasárnap kibúcsúzom. Kérem ezért azonnal értesíteni Szabó Károlyné címére, hogy a közönség előtt felmutathassa, zárt levélben, hogy mennyibe kerül 159 cm. hosszú palást és 58.-s süveg.

Válaszát várva és méltányos árat remélve, maradok kiváló tisztelettel
Kaba, 1926 nov. 30. Koródy Gyula, ref. lelkész.

Kedves Szántó Úr!

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán nagyon meg vagyok elégedve.

A pénz postán beküldetett.
Kaba, 1926 dec. 13. Koródy Gyula, ref. lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

A Leánykálvineum polgári iskolájában a magán vizsgálatok jun. 27—jul 1-ig lesznek. Kérvények az igazgatóhoz Nyiregyházán jun. 10-ig adandók be.

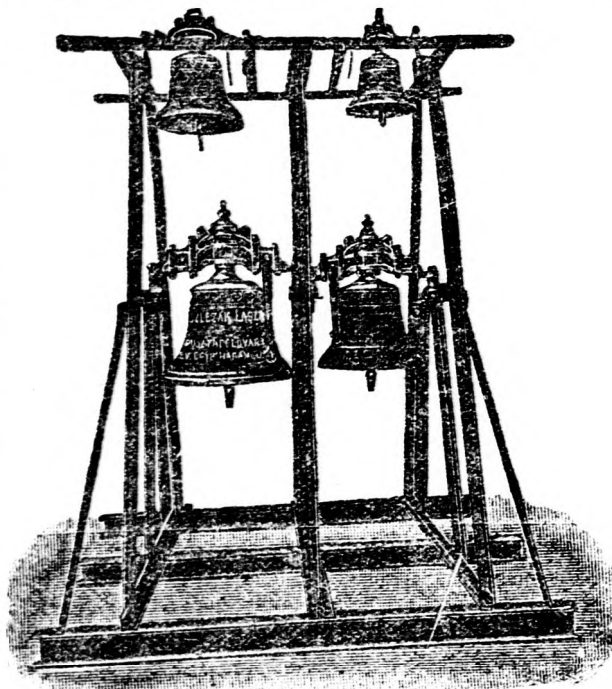

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) D) kocsikkal. Telefon: Lipót 013—53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismeréssel és az 1926. Orsz. Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevélvel kitüntetve és az 1928. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által díszoklevéllel kitüntetve.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárúk
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

Protestáns egyházi irodalom.

	Pengő
Szöts P.: A vallás élete (51)	2-24
Szuhay B.: Élőkről és halottokról (76) kve	18-—
Temetési énekek a magyar reformátusok használatára (25) kve	—70
	félvszk. —90
— U. a. vegyeskarra, négyszólamú (25) kve	1-40
	félvszk. 1-60
Thomas: Az evangélium és szocializmus (51)	2-24
Tompa M.: Reliquiák (76), két kötet, ára kötetenként	3-60
Tóth E.: Az úri ima. Elmélkedések az úri ima alapján (28)	1-70
Az Újszövetség: Ford. Cseglédy S. (28)	8-40
	kve 18-50
Újtestamentum (124) Nonpareil betűs	2-40
— Cicero betűs	2-80
Uray S.: Tárgymutató az új zsolthárhoz (25)	—12
— Méliusz kis könyvtár (25) I. sor. 10. füzet	3-60
Vargha I.: Korádkönyv az új énekes könyvhöz (51)	5-60
	kve 9-60
Vásárhelyi: Megvizsgáltatva (10)	7-—
Vass V.: Ebben a világban, de nem e világból. Beszéd, előadások. (28)	4-50
— Útmutató bibliakörök vezetésére (28)	1-10
— Vallás és erkölcs (28)	1-10
Veress G.: Gyászadalok férfikarra (76)	2-40
Warga L.: A keresztyén egyház története (28) 2 kötet kve	84-—
Zagyva J.: Templomi imádságok (76)	6-—
Zoványi J.: A reformáció Magyarországon 1565-ig (36)	10-—
— Magyar prot. egyház történeti monografiák (51)	2-30
Zsilinszky M.: Magyarhoni protestáns egyház-történet (116)	10-—
— Szabadsajtó és protestantizmus (74)	—60
— Visszapillantás a magyar zsinatokra (74)	—30

Ujdonságok.

Dr. Gönczy Lajos: Isten hatalmas keze alatt	7-50
Harsányi István: A magyar biblia	1-60
Hastings: Isten napjai	4-—
Kolffhaus Vilmos: Dr. Kuyper Ábrahám	9-50
Ravasz: A halál árnyékában	8-—
Ravasz: Tudom kinek hittem	12-—

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószer- és zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expedíálnak.